

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 10 h.
Hagyodásra 4 " "
Helyben házhoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Hagyodásra 5 " "
Postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Hagyodásra 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 283. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1916 december 12.

Vilmos császár levele Hindenburghoz.

Berlin, december 10. A Wolff-ügynökség jelenti: A császár ma a következő kézzel küldte el Hindenburg vezértábornagynak a Vaskereszt nagykeresztjét:

Kedves Tábornagyom! A román hadjárat, amely Isten segítségével eddig is oly fényes eredményeket hozott, minden időben ragyogó példája lesz a hadvezéri lángelméjűségnek. Ön ismét rendkívüli körülményekkel, fényes céltudatossággal és a legnagyobb energiával vezette a nagy hadműveleteket és nekem előrelátó gondossággal olyan intézkedéseket javasolt, amelyek megmutatták a külön felvonuló hadseregek egyesülésének útját. Önnek és a vezérkarban levő kipróbált segítőinek újabb köszönetet mond a haza, amely büszke örömmel és bámulattal hallja a győzelmi híreket és biztos reménykedéssel és teljes bizalommal tekint az ilyen vezérekre. Én pedig, hogy eleget tegyek annak a vágyamnak, amely mélyen érzett hálám kifejezésére ösztönöz, határtalan elismerésem jeléül tábornokaim közül elsőül Önnek adományozom a Vaskereszt nagykeresztjét.

Nagyfőhadiszállás, 1916. dec. 9.

Az Ön mindég hálás és kegyes hajlandósága királya
Vilmos R.

További előnyomulás Oláhországban.

Keleti harctér. Budapest, dec. 11. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy hadserege. A szövetséges hadseregek a kedvezőtlen időjárás, rossz utak és helyenkint feléledő ellenállás dacára tovább nyomulnak előre. Osztrák-magyar és német csapatok Bukaresttől északkeletre Breceanunál kivívták az átkelést a Jalomicán.

József főherceg vezérezredes hadseregharcvonala. A Kárpátokban az oroszok veszteségeik dacára, amelyeket az utolsó napokban alacsony becsléssel legalább 30000 emberre tehetünk, újra és újra eredménytelenül rohanják meg állásainkat.

Arz tábornok hadserege a határhegyekben Buknától nyugatra és északnyugatra újra számos előretörést vert vissza.

Köves tábornok hadseregénél a Valeputna Jakobeni műút vonalán, ahol az ellenség tehermentesítő offenzívája kezdete óta Habermann és von Leichtenstul tábornok csapatai ellen különös szívóssággal rohamozott és a határszorostól északra fekvő területen elkeseredett harc folyt. Az oroszok minden áldozata hiábavaló volt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. Nincs különös esemény.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Höfer.

Két repülőgépet lőttek le a németek Verdunnél.

Berlin, december 11. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. A Somme partján a tűzérési tevékenység tegnap jelentősen fokozódott. Déltől kezdve a Rheinstól északnyugatra fekvő harctereken is fokozódott az ellenséges tűz. A Butte du Mesnil (a Champagneban) és az Argonokban terjedelmes robbantásokkal szétrombolták a francia állások tekintélyes részét.

A Maas keleti partján nehéz ágyúink tüzeltek az ellenség állásai és ütegei ellen.

A Verduni arcvonalon védő tüzelésünkkel és légi harcban lelőttünk két repülőgépet.

Eredménytelenek az orosz támadások.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Nem volt nagyobb harci tevékenység.

József főherceg vezérezredes harcvonala. A Tatár-szorosnál, (az Erdős Kárpátokban), a Bisztritz patakánál, Jakobenitől északkeletre és a Gyergyó-hegységben és a Protosul-völgy két oldalán tegnap is nagy erővel támadtak az oroszok, anélkül azonban, hogy bármely eredményt értek volna el. Északra német járőrök előretörésükkel 14 foglyot és 1 aknavetőt szállítottak be.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Az üldöző hadseregek egyes helyeken ellenállással találkoztak. Az ellenállást megtörtük. Mozdulataink a zuhogó eső, a felázott talaj és a hidak szétrombolása ellenére tervszerűen folynak. Ujra több ezer foglyot ejtettünk.

Ez évi nagy Karácsonyi eladás megkezdődött!

A raktáron lévő összes batiszt-, selyem és szövethuzok, pongyolák és juponok, kötények, csipkegallérok olcsó áron lesznek elárúsítva.

Nagy választék finom gyapju szövetekben, mosó kelmék és costum bársonyokban. Ruha selymek és szőrmékben. Kézimunka különlegességek. Fehérneműek, gallérok, kiegészítők, nyakkendők.

CZILLÉR IMRE nagyáruháza, Nagyvárad.

Sehol sem boldogul az entente. Macedóniai front.

December 10 én, amely napon az ellenség jelentékeny tűzértségi és gyalogsági erőket vetett harcba, az entente újabb súlyos kudarcot szenvedett. A franciáknak és szerbeknek Dobronul és Makots között intézett minden támadás meghiúsult a német és bolgár csapatok szívós ellenálló erején. A Parajovótól keletre folyó harcokban különösen kitűnt a keletporoszországi 45. számú gyalogezred.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Hadikölcsönjegyzések.

A nagyváradai Leszámitoló és Jelzálog bank pénztáránál az V. hadikölcsönből eszközölt jegyzések: Nagyvárad város 100,000, Leszámitolóbank saját jegyzése 100,000, ifj. Ullmann Izidor és fiai 40,000, (összjegyzés 250 ezer korona), Fűcsúsi testvérek keresk. r. t. 20,000, kiskoru Hlatky Endre 20,000, Sztaroveczky gyermekkórház-alap 14,000, Bottó Ferenc hagyaték 10,000, Lakatos Amália 10,000, özv. Klein Miksáné 10,000, Bilirszky Sötérné 10,000, Balog Mihály 5000, Petrányi Ferenc Bihar 5000, Márkutz Sándor 5000, Nadányi Pál Bakovszeg 5000, Lusztig Janka 5000, Hőnig Ignác 1500, Schwarz Alice 3000, Moskovits Endre 50, dr Jónás Emil 1000, Schwarz Izidor 500, dr Nemes Gábor 10000, Tátray Jándorné 2250, Oroz Géza Belenyos 50, Reichard Erzsébet 300 Ort. izr. polgári iskola 9400, Barna Jenő 10000 (részjegyzés), dr Ragman Miklós 500, Klein Sándor és térsa 5000 korona.

Nagyváradai Ipartestületi Hitelszövetkezetnél. A nagyváradai Ipartestületi Hitelszövetkezet mint az O. K. H. tagjánál az V. hadikölcsönre a következő jegyzések történtek:

Andrényi Károly és Fiai 35,000, dr Adorján Armin 1,000, Aufrecht Mór 2,000, Boros Péter 1,000, Herschmann Fülöp 10,000, Havassy Zsigmond 5,000, Kálmán József 10,000, Kelen Béláné 1,000, Kiss Károly 200, Kocsis Zsigmond 50, Kristó Bözsike 100, Lieber Sámuel 2,000, Mihály Pál 500, Mihály Adolf 200, Molnár János 1,000, Molnár Sándor Marosvásárhely 1,000, Muak és Schönberger Marosvásárhely 5,000, ifj. Mónus Sándor 4,000, Nagy János 150, Nagyvárad Izr. Hitközség 4,000, Nagyvárad város közönsége 12,300 Nagy József 500, özv. Oráry Lajosné 1,000, Ponper Árpád 200, Rosenberg Izsó 1,000, Radó Samu 2,000, Szűcs János 10,250, Standary György 1,000, Schwartz Erzsike 500, Schwarhovszky József 6,000, Tórszin Elek 400, Urán Mihály 2,000, Vinkler Szidór 1,000, Vicsay István 2,000, Zucker József 2,000 korona.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát a ráncok, szeplők, mitesszerek, májfoltok, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utí 7/B. Rimanóczy palota.

EMIR arcmosó

a legtökéletesebb készítmény izzadó, fényes, zsiros, atkás (mitesszeres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

A Kath. Népszövetség és Növédő Egyesület szociális akciója.

Anya- és csecsemővédelem. Leánykörök. Házi cipőkészítési tanfolyam.

Vasárnap délután a Kath. Népszövetség csoportvezetői értekezletet tartottak, melynek szociális eredményeit rövidesen az egész nagyváradai keresztény társadalom érezni fogja.

Az értekezletet dr Krüger Aladár, a Népszövetség helyettes igazgatója vezette. Részt vettek a csoportvezetőkön kívül a Kath. Növédő Egyesület képviselőiben özv. dr Ssemély Kálmánné, özv. Olasz Ákosné, Mikussay Margit, Kazinczy Mária, Kövér Ily és Szilágyi Dózsa.

Tagsági díjak. Hadikölcsön. Hitelszövetkezet. Ünnepek.

Mindenek előtt a folyó ügyeket tárgyalták. A Kath. Népszövetség legutóbbi országos közgyűlése tudvalevőleg kénytelen volt a tagsági díjat 2 koronára emelni. Tekintettel azonban a nagyváradai tagok speciális helyzetére, a központ beleegyezett, hogy a nagyváradai szervezet tagjai csak 1 K 60 fillért fizessenek. A csoportvezetői értekezlet felhívja a tagokat, hogy ezt a kedvezményes tagsági díjat minél hamarabb fizessék be, mert a naptárakat a központ csak a tagdíj befizetése ellenében küldi meg.

Tudomásul vették, hogy a Hitelszövetkezet a hadikölcsön jegyzésre nyilvános aláírási helyül elismertetett s a jegyzési idő alatt tovább folytatják az agitációt a jegyzési sikere érdekében. Ugyancsak gyűjtöttek aláírásokat a januárban megalakuló V. évtársulatra is. Már az eddigi aláírásokkal az évtársulat megalakulása biztosítva van, az évtársulat minél szebb eredménye érdekében felhívják a csoportvezetőket a tagokat, hogy a tagok takarékoságát előmozdítandó, minél tömegesebben iratkozzanak be az új évtársulatra.

Elhatározták, hogy dec 20 án este a Kath. Kör Szent László termében karácsonyi pásztorjátékot, dec 25 én pedig vettitő estét rendez.

Együttes szociális akció a Növédő Egyesülettel.

Az értekezlet legfontosabb tárgya annak a nagyszabású szociális akciónak a megbeszélése volt, amelyet a Népszövetség és a Növédő Egyesület együttesen indítanak.

Mindenek előtt a Kath. Növédő Egyesület képviselői ismertették az egyesület működési körét. Szilágyi Dózsa általános-ságban vázolta a Növédő Egyesület feladatait, özv. dr Személy Kálmánné az anya- és csecsemővédelmi akciót, özv. Olasz Ákosné a leányköröket, Mikussay Margit az állásközvetítést és a házi cipőkészítési tanfolyam feladatát és feladatait ismertette; mindegyik felszólalás a maga kedves közvetlenségével igen nagy tetszést aratott a általános érdeklődést keltettek a Mikussay Margit által bemutatott, igen sikerült és

praktikus házi készítésű cipők. A csoportvezetők minden egyes témához hozzászóltak s a vita eredményét dr Krüger Aladár elnök foglalta össze, hol és minő körben érvényesíthetnék a népszövetségi tagok tevékenységüket a Növédő Egyesület szociális akcióiban.

A csoportvezetők igaz megértéssel és szeretettel tették magukévá a Növédő Egyesületnek a krisztusi felebaráti szereteten alapuló szociális programját s mindenki — tehetségéhez és körülményeihez képest — késznek nyilatkozott e munkában alkalmmal részt venni. Ugyancsak elhatározták, hogy a Slachta Margit és Rónai Paula nővérek által dec. 17-én d. u. fél 4-kor a Népszövetség tagjai számára az Orsolya zárda dísztermében tartandó előadásra részt vesznek s a részvételre a tagokat is felhívják. Nyomban át is vették a meghívókat, a melyeket kiosztanak a tagok közt.

A meghívókon az összejövetel ideje d. u. 5 órára van jelezve; tekintettel azonban arra, hogy ugyancsak vasárnap d. u. 5 órakor a Kath. Kör rendez ünnepélyt, a szociális missziós nővérek az Orsolya-zárdában az összejövetelt d. u. fél 4-kor fogják megtartani. Szíveskedjenek a csoportvezetők a meghívást a tagokkal ily értelemben közölni.

A keresztény sajtó.

Az értekezlet folyamán több ízben szóba került a keresztény sajtó ügye, a mely a Népszövetség állandó gondoskodásának tárgya. Tekintettel a közelgő újévre, minden népszövetségi tag buzgón fog agitálni Nagyvárad keresztény lapja, a Tiszántúli érdeklében. Gyűjtenek új tagokat is, mert minden népszövetségi tag a Tiszántúlt változatlanul az eddigi kedvezményes áron kapja.

Az értekezlet befejeztével az elnök a Népszövetség köszönetét tolmácsolta a Növédő Egyesület képviselőinek s azt a reményét fejezte ki, hogy a szociális téren együttesen kifejtendő nemes munka Isten segítségével a legszebb sikerrel fog járni.

A képviselőház ülése. A képviselőház tegnap déliótti ülésén Szász Károly elnökölt. Az elnök bejelenté, hogy Károly király a képviselőház hódoló távirata meglehetősen későn táviratot küldött. Következett az indamutásról szóló javaslat. Az első szónok az Apjonyi párti Bzozay Ákos volt, aki szemére vetette a kormányt, hogy a budgetet nem terjeszti elő. A javaslat tárgyalását ma folytatják.

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR”-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés, lehetetlen finomságú harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszerertárában Szent László-tér. Városháza mellett. Csanda Endre „Rákóczi” gyógytárában, Csillag gyógyszerertár Szacs-vay-utca, a Vadász drogeriában és Farkas István Apolló drogeriájában.

A semleges államok békét remélnék.

Bukarest bevétele sietteti a béketárgyalások megkezdését.

Budapest, december 11. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A semleges államok diplomáciai köreiből komolyan számolnak a béketárgyalások kezdeményezésének a lehetőségével. Jól értesült, megbízható helyen tudják, hogy az orosz és angol új háborús kabinetek dacára az entente államok hadihelye nem javult meg, amivel ők maguk is számolnak. Ugyanezen a helyen valószínűnek tartják, hogy Bukarest bevétele következtében a központi hatalmak uralkodói, illetve kormányai már a legközelebbi napokban valamelyes formában fel fogják vetni a kérdést: vajon nincs itt az ideje a béketárgyalások megkezdésének? A semleges államok diplomáciája valószínűnek tartja, hogy ilyen felhívás az entente részéről nem fog visszautasításban részesülni.

Bethmann Holwegh fontos nyilatkozatra készül.

Budapest, december 11. (Saját tudósítónktól.) Frankfurter Zeitung értesítése szerint Bethmann Holwegh birodalmi kancellár a birodalmi gyűlés holnapi ülésén a romániai harctér legutóbbi eseményeiről való beszámolón felül rendkívül fontos nyilatkozatokat fog tenni, amelyek a legközelebbi idők eseményeire igen nagy hatással lesznek.

A párisi titkos kamara a békéről.

Budapest, december 11. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik, hogy a párisi titkos kamara ülésen másfél napig folyt a tárgyalás a béke kilátásokról. Abban állapodtak meg, hogy Franciaország számára erkölcsi lehetetlenség megtenni az első lépést a béke felé. Briand miniszterelnök felelősséget vállalt, hogy Franciaországot a szövetségesei nem fogják elhagyni és mindvégig szilárdan ki fogják tartani. Jelszó: együtt győzni vagy elbukni. Eme határozatról értesítették a szövetségeseket.

Görögország katonai intézkedései.

Budapest, december 11. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Athénban a görögök katonai intézkedést tesznek, kétezer embert, akiket Thessalából Peloponézra akar tak vinni. Athénba szállítottak a Korynthusi helyőrség szintén Athénban van. Venizelosznak 1600 hibe még mindig börtönben van. Antant legközelebbi jegyzékében követelni fogja azoknak szabadságolását.

Közeledés a békéhez.

Budapest, december 11. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Vosische Zeitungen jelenti, hogy Bernhard György írja, hogy az Oroszország ellen való védelmünk katonai szempontból már betetőzve van. Anglia elleni védelmünket is békeszerződésben is megépíthetjük, nyugat felé irányuló érdekeink központjában Belgiummal azonban olyan, amely katonailag és külpolitikában legnagyobb veszély, amelyet Németország elképzelhet. Ezért nyugaton reális garanciaként a kancellár fölfogása értelmében is csak olyan Belgiumot tekinthetünk, melynek önálló hadserege, önálló diplomáciai konzuli képvisellete nincsen.

December 15-ig van elég liszt.

Ujabb 22 és fél waggonnal utalt ki a miniszter.

Nagy gondtól szabadult meg tegnap Lukács Ödön főjegyző, akinek mérhetetlen gondot s aggodalmat okoz mintegy 100,000 embernek napról napra való élelmezése. Mert ma már bátran azt lehet mondani, hogy a közönség fő élelmicikkeiről a város gondoskodik.

Lukács Ödön főjegyző nemcsak óriási nagy munkára vállalkozott, mikor elvállalta a közlelmezési ügyosztály vezetését, hanem óriási gondot is magára vett. Igaz, hogy az ügyosztály megalakításánál senki sem gondolhatta, hogy a város nyakába szakad százezer éhes száznak a napi kielégítése, majdnem teljes egészében.

Ezelőtt harmadfél évvel még csak a kenyér és lisztellátás volt szóban. Erről kellett gondoskodni, hogy biztosítva legyen a közönség részére s ne jusson a kenyér és liszt uzsorás kezébe, s amíg egyben megóvanék a kőszület összehalmozásától a közönség, másrésztől biztosítsák a pocsékolás elkerülését.

Azóta mint az áradat megnövekedett az ügyosztály forgalma és ezzel együtt a munkája, főleg pedig megsokasodtak Lukács Ödön főjegyző gondjai.

Ma már a liszten kívül a város gondoskodik a husról, zsirról, cukorról, vajról, főzelékekről, gyümölcsről, egészen a máig, százféle változatban.

A havonkénti forgalom túlhaladja a millió koronát.

Ilyen nagy üzem mellett az apró dolgok is sok gondot és nagy körültekintést igényelnek.

Természetes, hogy az olyan kardinalis változások, mint pl. a város részére szükséges liztmennyiség redukálása alaposan megzavarják Lukács Ödön számításait s nagyon próbára teszik az egész gépezet működését.

A főjegyző, amint megkapta az értesítést, hogy a város részére kiszolgáltatandó liztmennyiségnek még a felét sem utalják ki, azonnal felterjesztéssel élt, hogy a kiutalt mennyiségtől még a redukált adagok mellett sem lesz képes az élelmezési ügyosztály a város közönségét ellátni s beláthatatlan zavarok keletkehetnek a város rendelkezésére bocsátott liztmennyiség ilyen nagymérvű redukálásból.

Az előterjesztésnek meg is van a várt eredménye, amennyiben tegnap megjött a távirati értesítés, hogy Nagyvárad város részére, a közönségnek december 15-ig való ellátására, újabb 22 és fél vagon lisztet utalt ki a miniszter.

Ezzel az újabb kiutalással Nagyvárad közönsége részére most már éppen annyi liszt áll rendelkezésre, hogy a redukált lisztadagokat december 15-ig akadály nélkül ki lehet szolgáltatni.

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt

Elfogad egyházi felszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

Biharmegye és bihari föld a koronázáson.

A belügyminiszter táviratai.

Sándor János belügyminiszter tegnap két táviratot küldött Biharvármegyének. Az egyikben a vármegyét felszólítja, hogy háromtagú küldöttséggel képviseltesse magát a december 30-iki koronázáson, a másikban Bihar megye megszentelt földjéből kér öt kilogrammot a koronázási halomhoz, amelyhez 1867-ben Kismarjáról küldötte a maga részét a vármegye. A két távirat szövege a következő:

Nagyságos

Fráter Barnabás alispán urnak.

Király és királyné öfelségeik megkoronázása december 30-án fog végbemenni.

Alkotmányunk e magasztos ünnepélyén méltó hely illeti meg a törvényhatóságokat is. A koronázás ezuttal a rendkívüli körülményekre és a nemzeti gyászra tekintettel szűkebb keretek közt fog lefolyni és azon a törvényhatóságok csak háromtagú küldöttséggel vehetnek részt, kik közül egyik a törvényhatóság záslótartója lesz.

Midőn erről a törvényhatóságot értesitem, felkérem, hogy kiküldöttjei neveit hozzam sürgősen jelentse be. A kiküldöttek diszruhában jelennek meg, a koronázási ünnep tartama alatt a gyászruha viselése s a gyászjelvények alkalmazása fel van függesztve.

Biharvármegye közönségének.

A megkoronázott király mély értelmű nemzeti hagyományainak megfelelően a koronázási halmon négy kardvágással jelképezi, hogy győzelmes kardjával megvédi az országot bármely oldalról fenyegető ellenséggel szemben.

Ósi szokás, hogy a koronázási halomhoz, amely Hazánk szent földjét képviseli, az ország valamennyi törvényhatósága küld földet. **A koronázási ünnepek e felséges mozzanata soha sem volt jelentősebb, mint most, mikor királyunk északon és délen keleten és nyugaton vezet győzelemre hős seregeinket.**

Felkérem a törvényhatóságot, hogy a koronázási halomhoz a megye területének történelmi nevezetességű helyeiről öt kilogramm súlyú tiszta földet postán a következő felirással: „Hivatalból. Koronázási ügyben. Portómentes“, hozzám sürgősen beküldeni sziveskedjék.

A koronázási ünnepre szóló meghívót a törvényhatóságnak egyidejűleg megküldöm.

Sándor János,
m. kir. belügyminiszter.

A Katholikus Növédő Egyesület szociális estéi

Schlachta Margit és Rónai Paula nővérek a Szociális Missziótársulat tagjainak előadásai.

Hogy mit csinál a Szociális Missziótársulat s az előadó misszió nővérek a szociális működés különböző ágaiban mily páratlan tapasztalatra tehetnek szert, mily kiváló értékkel fognak tehát előadásaiik rendelkezni, azt egy futó áttekintés bizonyítja, amelyet a Szociális Missziótársulat működésén statisztikai adatokkal teszünk.

A Szociális Missziótársulat működési köre: I. Patronázs szervezet. II. Központi Növédelmi Hivatal. III. Varró műhelyek fenntartása. IV. Hadiárvaszakosztály. V. Nő, gyermek otthonok, iskolák és javítóintézetek fenntartása. VI. Propaganda, előadások tartása. VII. A Keresztény Nő folyóirat kiadása. VIII. Két hadikórház 300 beteggel.

Ezek a főbb irányok. A statisztikai adatok meglepők. A patronázs szervezetnek ismét több ága van: rendőrségi ügy, bírósági ügy, hatósági és magán párfogolás, fogház stb. Például 1916. január — 1916. október 31-ig résztvevő fiataloknál bíróságánál 478 tárgyaláson, a gyermek rendőrbíróságon 615 tárgyaláson, fogházmissziós látogatás és előadás 118; fiataloknál leány s Mercedes Otthonban elhelyezést nyert 800 stb.

A Központi Növédelmi Hivatal működéséből 1915 szeptembertől 1916 november 17-ig: Személyes tárgyalás felekkel, eljárás ügyekben 10791 eset; ebből környezettanulmány 1452; könyveket terjesztett 14820 példányban; szociális munkások hatóságoktól 20540 K át eszközölt ki.

A varróműhelyekben a háború alatt fog-

lalkoztatott 2285 nőt és pl. 1915. évben munkadíjban kifizetett 98.756 K 39 f-t és a háború tartama alatt 1916 aug. 18-ig elkészítettek 709.331 drb. ruhát.

A hadiárva szakosztályban a felvett ügyek száma 803.

34 városban tartottak 209 előadást 1915 szeptembertől 1916 nov. 17-ig.

A Szociális Missziótársulat tehát versenyen kívül áll, oly nagy arányokban és szervezetben mégis egységes működést csak oly testület fejthet ki, amelynek az összetartó és fenntartó eleme a hivatás, amely a mély hitből táplálkozik.

Ezek a minden költői színezés nélkül elmondott tények mindannál jobban mutatják a nagyváradi Kath. Növédő Egyesület szerencsés gondolatát, hogy őket meghívta s bizonyára el fognak jönni az előadásokra azok, akik komolyan tudnak érdeklődni a szociális működés iránt.

Az esték célja tehát a tanulás és nem a jövendelem. Csak a kiadásokat akarja az egyesület valahogy fedezni s azért a számított hely jegyért elég 50 fillér. A kezdete ugy esütörtökön mint pénteken délután 5 órakor.

Az egyesület a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó.

A Nagyváradi Katholikus Növédő Egyesület december 14. és 15-én délután 5 órakor a Katholikus Kör Szent László dísztermében

szociális estélyt

rendez, amelyen Schlachta Margit és Rónai Paula misszió nővérek, a Szociális Missziótársulat országos nevű tagjai előadásokat tartanak. Az estély erkölcsi sikerének emelésére az előadóknak ismert Patkó zeneiskola növendékei is közreműködnek.

Aki helyet akar magának biztosítani, az a számított jegyet megválthatja a Kat. Kör házaügyi hivatalában. Az egyesület nagyon ajánlja ugy a hölgyeknek, mint az uraknak

az előadások meghallgatását, mert ezek egy érdekes és korszerű intézmény, a Szociális Missziótársulatot is bemutatják és teljesen a társadalmi életből vett tapasztalatok nyújtják az anyagot az előadásokhoz. Az estély költségeinek fedezésére akármily csekély adományt elfogadunk.

A Nagyváradi Központi Szeszfőző Szövetkezet megalakítása.

Szombaton lesz az alakuló ülés.

Megemlékeztünk már több ízben a gazdaközönséget annyira érdeklő mozgalomról, melyet a nagyváradi hegyközség választmánya egy Nagyváradon felállítandó központi szeszfőző ügyében indított. Hirt adunk arról is, miszerint a hegyközség választmánya elhatározta, hogy a központi szeszfőző felállítatásához a kormányrendeletben megkívánt szövetkezetet feltétlenül és arra való tekintettel, hogy a felállítatás iránti kérelem folyó hó 31-ig adandó be, sürgősen megalakítja. Az alakítandó szövetkezet alapszabály tervezetének elkészítésére Székely Sándor, dr. Molnár Imre, Lukács Géza és Darvassy Lajosból álló kiküldött bizottság munkáját már be is fejezte s az alapszabály-tervezet jelenleg sokszorosítás alatt áll és azt az érdeklődők, valamint a szövetkezetbe belépni szándékozók Székely Sándor elnök-helyettesétől, a mozgalom lelkes irányítójától és vezetőjétől (Sall Ferenc-utca, káptalani iroda) megkaphatják.

A szövetkezet megalakítása ügyében vasárnap délelőtt népes értekezlet volt a városban, melyen Székely Sándor keresetlen, meleg szavakkal ismertette a megjelent gazdák előtt a szövetkezet ügyét, előnyét s az alapszabálytervezet főbb intézkedéseit.

Egy egy üzletrész 25 korona. Mindenki annyi üzletrészt jegyezhet, ahány katasztrális hold szőlője és gyümölcsöse van. Belépési díj ezenkívül üzletrészenként 1 korona.

A szövetkezet Nagyváradon egy központi beváltó és finomító, a vidéken körzetként beváltó helyet és kifőzői létesít. — Tervez gyümölcsaszalót, lekvárfőzőt stb. is.

Az értekezleten jelen voltak aláírták a belépési nyilatkozatot. Csupán a vasárnapi értekezleten több száz részjegyzés történt. Biharvármegye több vidékéről (Margitta, Székelyhid, Élesd, Hollód, Tenke stb.) jelentettek be nevesebb gazdák belépést. Ugy látszik, a gazdaközönség is felismerte már a szövetkezésben rejlő nagy erő s azt, hogy e révén összes szőlő- és gyümölcsstermését, még azt is, amit eddig értéktelenül elvesztett, a legjutányosabban tudja majd értékesíteni.

Csupán a szeszfőzésre felhasználható nyers termények (törköly, seprő stb.) beszerzését kötelező A nyers termények beváltási árát, valamint a készített termék eladási árát az érdekelte gazdaközönség meghallgatása után a pénzügyi kormány állapítja meg. Üzletrészei után minden szövetkezeti tag kapja a törvényszerinti kamatot és a beszerzési nyers termény mennyiségének arányában részesedik az elért üzleti eredményben.

A szövetkezetbe be nem lépő gazdák nyersterményeinek feldolgozását, is elvállalja a szövetkezet, csak hogy a kormányrendelet értelmében alacsonyabb árban, tehát olcsóbban váltsa be a nyersterményt és a nem tagok az elért üzleti eredményből részesedést nem kapnak. Saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát minden helybeli és biharmegyei szőlőbirtokos és gyümölcs-

termelő, ha a központi szeszfőző szövetkezetbe tagul belép.

A szövetkezet folyó hó 16-án szombaton délelőtt fél 11 órakor tartja alakuló gyűlését a város házában.

Dr Takács Menyhért jászóvári prépost pápai kiténtetése

A jászóvári prépostot épen a legszebb működése közben érte a kiténtetés: dec. 8-án délelőtt és délután az ifjuság körében volt. Mindenkire felemelő hatást gyakorolt az a meleg közvetlenség, amellyel az ifjusághoz beszélt. Beszédének minden szavában égett az ifjusághoz való atyai szeretete és ezt vitte díszes és lelkes hallgatósága, mint emléket magával. Ebben a kedves környezetben érte a rozonyói és a kassai püspökök értesítése és üdvözlése, hogy a pápa megengedte a prépostnak a cappa mair, a püspöki díszjelvény viselését; dr Takács Menyhért az első prépost a prémontrei rendben, ki ezt a kiténtetést megkapta. A jászóvári prémontrei háza és a kassai tanártestület is ide küldték lelkes üdvözlő távirataikat.

A nagyváradi prémontrei ház nevében Szmetka L. Odón házfőnök és igazgató meleg szavakkal üdvözölte a tanárikar jelenlétében a prépostot, aki mély gondolatokkal telt konferenciát tartott. A prépost meghatottan köszönte meg s hangsúlyozta az egyház iránt való hűséget és az egyháztól elvárta vezérelve megvalósítását.

A prépost vasárnap délelőtt utazott el, miután itt meglátogatta a váradszentmártoni házat. A prépost a legnagyobb elismerés és öröm hangján emlékezett meg a nagyváradi katolikus társadalom páratlan ünnepélyességgel megnyilatkozó hitbuzgóságáról, amely versenyre kelt a tüzes ifjuság elragadó lelkesedésével.

Az árdragítókat elzárással büntetik.

Czeglédy István rendőrbíró megkezdte hadjáratát a piaci árdragítók ellen és olyan szigorúan kezeli őket, hogy nemsokára rend lesz a piacon és mindent normális áron lehet beszerezni. Lehet, hogy egynehányan elmaradoznak, de legalább fegyelem lesz az egész vonalon.

A rendőrbíró tegnap személyesen járta be a piacot és a tettenért árdragítókat azonnal előállította. A kihágási bíróság ma délelőtt a következő ítéleteket hozta az 1914. évi 50. tc. alapján:

Ozvegy Nagy Jánosné kofa (rántani való csirkét 4 korona helyett 5 koronáért árult) 5 napi elzárás, 100 korona pénzbüntetés.

Ozvegy Nagy Pál Mihályné kofa (sütni való csirkét 5 korona helyett 7 koronáért árult) 5 napi elzárás, 100 korona pénzbüntetés.

Ozvegy Veres Jánosné kofa (sütni való csirkét 5 korona helyett 7 koronáért árult) 100 korona pénzbüntetés.

Jós Istvánné kofa (sütni való csirkét 5 korona helyett 8 koronáért árult) 5 napi elzárás, 100 korona pénzbüntetés.

Sipos Eszter (a tej literjét 64 fillér helyett 1 koronáért árulta) 100 korona pénzbüntetés, a tej elkobzása.

Petrika Jánosné (a tojást 32 fillér helyett 50 fillérért árulta) 50 korona és a tojáskészlet elkobzása.

Nyisztor Flóráné Borostelek (8 kiló 40 dekás tyukot 10 korona 50 fillér helyett 18 koronáért adott el) 5 napi elzárás, 100 korona pénzbüntetés.

Váradi Józsefné kofa (a számot nem tüzte fel) 20 korona pénzbüntetés.

Sas Lászlóné (egy libát 25 korona helyett 44 koronáért adta) 52 korona pénzbüntetés s a libát a vevőnek hatósági áron átadták.

Kovács Juliska (a tej literjét 1 koronáért árultotta 64 fillér helyett) 30 korona pénzbüntetés és a tejkészlet elkobzása.

A rendőrbíró szigorú intézkedései város szerte ószinte örömet váltottak ki.

Szent László koldusápoló egyesület közgyűlése.

Vasárnap délután tartotta évi közgyűlését a Szent László koldusápoló és fiúmenedékház egyesület.

A gyűlésen az egyesület tagjai szép számmal jelentek meg. Az ülés kezdetén dr Bundala Mihály pápai főpap, elnök emelkedett hangon, szép beszédben emlékezett meg a király haláláról. Elmondotta róla, mennyire szerette a gyermekeket és a szegényeket. Az általános mély gyászban az egyesület is ki vette részét.

Az elnöki bejelentésben tudatta az elnök a közgyűléssel, hogy az egyesület elnökét és vagyonőrét: dr Karácsonyi Jánost a király címzetes püspökké nevezte ki.

Az elnök üdvözölte a jelenlevő püspököket, kiknek kinevezését az egyesület örömmel vette tudomásul.

Dr Karácsonyi János vagyonőr, jelentette azután, hogy a nagy drágaság miatt az egyesület folyó jövedelme nem volt elegendő az egyesület jótékony céljaira s azért a törzsvagyomból kellett fedezni a felmerült 2000 korona hiányt.

Bejelentette a vagyonőr, hogy dr Bundala Mihály elnök 2000 koronát adományozott az egyesületnek a törzsvagyon kiegészítésére. A nagylelkű adományt az egyesület köszönettel fogadta.

Dr Hoványi Gyula egyesületi pénztáros jelentette ezután, hogy a székeskáptalan tagjai következő szokásos adományokkal járultak hozzá az egyesület által ellátott árvák és szegények gyámolításához:

Grócz Béla nagyprépost 100, Spett Gyula prelátus kanonok 50, Kollányi Ferenc prelátus kanonok 50, dr Vucskics Gyula prépost kanonok 40, Szirmay L. Árpád kanonok 40, Lopussany Gyula apátkanonok 50, Gresinszky Antal kanonok 40, dr Székely István kanonok, udvari tanácsos 50, dr Fraknói Vilmos c. püspök 50, Góth Ferenc prelátus kanonok 50, Bjalik Imre v. b. t. t. tábori püspök 50 korona. Azonkívül dr Bundala Mihály prelátus kanonok és dr Karácsonyi János c. püspök egy egy hizott sertést adományoztak az egyesületnek.

Köszönetet mondott az egyesület az elnök indítványára Veiszlovits Adolf és Fia temetkezési vállalatnak, mert az intézetben elhunyt irgalmas nővért s egy, az intézetben ápolt szegényt ingyen temetett el. Jegyzőkönyvi kivonaton értesítik köszönetükéről a vállalatot.

Dr Hoványi Gyula pénztáros előterjesztette az egyesület jövő évi költségvetését, mely az egyesület kiadásait 19563 K 20 fillérben irányozta elő, melyből 7000 koronára nincs fedezet a nagy drágaság miatt s erre kénytelen az egyesület a törzsvagyon igénybe venni.

A közgyűlés a költségvetést elfogadta s ezzel véget ért a gyűlés.

Egy belovagolt és besorozott hu zár fajtó teljes felszereléssel haláleset miatt eladó. Értekezhetni Szattmáron, Széchenyi-utca 17.

Az ÖMGE az árdragítók ellen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vasárnap közgyűlést tartott, melyen élesen állást foglalt az árdragítók és a plutokraták ellen.

A határozati javaslatban, melyet elfogadás végett a közgyűlés elé terjesztettek, többek közt ezeket mondták:

Elvárja a közgyűlés, hogy a most folyó rekvirálásnál számol a kormány a mezőgazdasági lakosság szükségleteivel és a mezőgazdaság folytonosságát a rekvirálás indokolatlan szigorával meg nem akasztja, elvárja és követeli, hogy az ipartermelő közszükségleti cikkek határára szintén megszássanak, az iparnak, különösen pedig az osztrák iparnak nyújtott eddigi egyoldalú kedvezményezése megszüntessék. Elvárja és a köz érdekében követeli, hogy a kormány a hivatott kereskedelem sorába betolakodott árdragítók üzleimeit megszüntesse és általában a legszigorubb eszközök alkalmazásával vessen véget az egész vonalon az áruzsorának és az élelmickek árúsitásával üzött visszaéléseknek.

A közgyűlésen Gaál Gaszton is felszólalt s a legerősebb védekezést követelte a nagytőke tulkapásaival szemben. Az új rekvirálási rendelet, mondta, az agyonenyargalt gazdára rászabadít minden zaklatást, de a plutokratikus törekvések elnyomására semmit sem tesznek.

Haves vita után a határozati javaslatot elfogadták.

Gallinszky százados betörőt fogott.

Schwartz Albert, az öreg betörő a rendőrség kezére került.

A rendőrség kezére ismét került egy hírhedt betörő: Schwartz Albert. Ez a név gyakran szerepelt már az újsághasábkon, 50 éves fejében már sok sok gazemberség fogamzott meg s a sok „munkától” megkergesedett tanyere már sokszor forgatta meg kezében a betörő szerszámokat.

Az utóbbi napokban több betörés és tolvajlás történt megint Nagyváradon. A rendőrség tisztában volt vele, hogy valami rendkívüli szélhámos betörő dolgozik városunkban.

A feltéves igaznak bizonyult, Gallinszky Károly százados Szaniszló-utcai lakásán egy idősebb embert csipett rajta, aki éppen értékes tárgyakat szedegedett össze. A tolvajt előállította a rendőrségre, ahol már nem kellett bemutatkozni, az öreg betörő nem volt más, mint Schwartz Albert.

Schwartz, aki Klein Tóni néven is működik, már többszörült különböző fogházakban, legutoljára október hónapban a kolozsvári ügyészség fogházából eszkölt meg. Enlőkezeses még, amikor a télen a város ligetnél a Kolozsvár felé robogó vonatról a kisérő kolozsvári detektív mellől kezén bilincsessel leugrott és eltűnt az éjszakába, csak napokkal aztán sikerült őt elfogni az egyik szomszédos megyében. Akkor is nagy betörés tetteseként kísérték Schwartzot, aki különben váradi ember, Ehrlich Imre rendőrfogalmazónak fogta el akkor Budapestén az egyik kávéházban, ahová a fogalmazó már biztos zsákmányért ment. Már Nagy-

váradon tudta, hogy az öreg betörő ott szokott tartózkodni.

Schwartz eddig nyolc betöréses lopást ismert be Vass Károly detektívnek, amelyeket az utóbbi időben Nagyváradon elkövetett.

A nyomozás folyik tovább a lopott holmik után. Lehetséges azonban, hogy még több betörést lehet rábizonyítani. Az utóbbi napokban besurranó lopásait legnagyobb részt ő követte el.

HIREK

*** Bemutkozás Károly király előtt.** A király holnap délelőtt elsősorban a kormány tagjának, azután a főrendiház, a képviselőház elnökeinek, a kuria és közigazgatási bíróság elnökeinek, Bárczy polgármesternek bemutatkozását fogadja. A miniszterek, a főrendiház és képviselőház elnökei fekete díszmagyarban jelennek meg az uralkodó előtt rezdjeleik csillagjaival, de szalag nélkül.

*** Károly király Délmagyarországon.** Károly király januárban vagy februárban Fehérvárra utazik, hogy megjeljen az ottani Ferenc József-szobor leleplezésekor. A király ugyanakkor Karánsebesre, Herkulesfürdőre is ellátogat, ahol Erzsébet királyné szobrát leplezik le. Medve Zoltán délvidéki kormánybiztos kijelentette, bár a kabinetirodából határozott ígéretet még nem kaptunk, biztos kilátásaink vannak, hogy a király a szobor leleplezésekor Délmagyarországra fog utazni.

*** Új 50 és 1 koronás bankjegyek.** Az Osztrák-Magyar Bank december 13-án megkezdi az 1914 január 27-én keltetett 50 koronás és december 21-én megkezdi az 1916 december 1-én keltetett egykoronás bankjegyek kiadását.

*** A Kath. Népszövetség vetítő estéje.** Nagy sikerrel zajlott le vasárnap délután a Kath. Népszövetség vetítő estéje. Előzetesen dr. Krüger Aladár, a Népszövetség igazgatója hívta fel a közönség figyelmét a hadikölcsönre és a Népszövetségi Hitelszövetkezetre V. évtársulatára. Aki a Hitelszövetkezetbe belép, egyúttal jegyezhet hadikölcsönt is és a jegyzett összeget heti részletekben törlesztheti, ami a legbiztosabb módja annak, hogy állandóan 6 százalékos kamatozó tőkét gyűjtsön magának mindenki. Ajánlotta a népszövetségi tagok figyelmébe a Tiszántúlt, melyre most, az új év előtt legjobban lehet új előfizetőket gyűjteni és azt a fényes eredményt, melyet a Népszövetség a sajtókérdés terén eddig elért, tovább fokozni. Ismertette végül a csoportvezetői értekezlet eredményeit. Az előadást dr. Papp Károly tartotta meg; nagy érdeklődést keltve ismertette alapos előadásban, sikerült képek kíséretében Szibériát. Utána nagy derűséggel keltő humoros mozgóképek kerültek bemutatásra, melyeket az egész közönség nagy tetszéssel fogadott.

*** Az Urnök Mária Kongregációja** a Szociális előadások miatt esztendőnk helyett ma délután 4 órakor magisztratus és fél 5 órakor rendes gyűlést tart a szokott helyen.

*** A Kath. Kőr mai vetítő előadása.** Ma, kedden érdekes vetítő előadás lesz a nagyváradai Katholikus Kőrben. Dr. Vucskics Gyula prépost kanonok, a Kőr egyházi elnöke nagyérdékű előadásban ismerteti elhunyt nagy királyunk életét. Az előadás közben remek vetített képben mutatja be az elhunyt király életének nevezetesebb mozzanatait. Az előadás délután 5 órakor kezdődik.

*** Tévedés vagy ferdtetés?!** A „Szabadság” dec. 10-iki számának „Monstre kémkedési pör” cikkelyében a tudósító fel sorol 5 lelkészt és 5 tanítót Brassó-, Háromszék és Szeben megyéktől, s azt állítja, hogy ezen kémkedéssel és hazasárulással vádolt férfiak mind „görög katolikus” (így egészen kiírva) lelkészek és „görög katolikus” tanítók. Azonban tessék megnézni Magyarország népszámlálásának statisztikai rovatait. A ki nem vak, látja, hogy a felsorolt helyek (Szászhermány, Magyarbóza, Barcsaszentpéter, Tatranc, Ternyei stb.) lakosai mind görög keletiek, tehát a vádolt lelkészek és tanítók sem görög katolikusok, hanem görög keletiek! Az ilyen vezetőférfiak belekeveredése a hazasárulási perbe sőtét foltot vet azon vallásfelekezetre is, a melyhez tartoztak, s azért nagyon helytelen dolog görög keletiek ellen emelt vádat görög katolikusokra kenni! A görög katolikusokra a muzsika győzelme halált jelent s azért igazi gör. kath. a muzsika javára nem dolgozhatott.

*** Adomány az ifjúsági Mária-Kongregáció javára.** Lovag Sperker Ferenc püspökségi jószágkormányzó a főgimnázium Mária Kongregáció jubileumi ünnepére 20 koronát adott, amit a Kongregáció köszönettel nyugtáz.

*** Ankét a cukorkérdésben.** A nagyváradai kereskedők, (kis és nagykereskedők) a napokban ankétot tartanak, amelyre Lukács Odón polgármesterhelyetteset meghívják. Céljuk az, hogy megbeszéljék a módosításokat, amelyek mellett cukorárúsításhoz juthatnak s cukrot kaphatnak. A fővárosi cukorjegyrendszert tartják megfelelőnek, amely mellett cukorhoz juthatna minden kereskedő s a közönség nem lenne kénytelen félnapokon át écsereggni a boltok előtt.

*** Korona egy liter tej.** Tegnap a piacon nagy feltűnést keltett néhány vidéki asszony, akik tejet hoztak be. A vevőknek röviden és egyértelműen ezt a választ adták:

— Az ára egy liternek egy korona.

Katz Jakab polgármesternek ki-tűnő a ballása s rögtön fölön fogta őket.

— Hogy mernek ennyit kérni?

— Hát csak szabad egyszer nekünk is keresni? Azt olvastuk, hogy itt nincs tej. Ahol pedig nincs, ott fizessék meg.

Czeplédy István rendőrbíró vonta őket felelősségre árdragítás miatt s el is ítélte. A tejet, mivel az a gyamu, hogy hamisított, vegyileg megvizsgálják. A koronás tejgyűnek koronája lesz az a büntetés, ami a vakmerő árdragítókat sújtani fogja.

*** Jótékonykodás.** A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából a biharmegyei és nagyváradai egyesület részére a következő adományok folytak be: Karácsonyi Teréz urhölgytől burgonya, káposzta és paszuly, özv. Krausz Samuné urnőltől liszt és Poszpiss Gézané urnőltől káposzta, paszuly és burgonya. Mely adományokat halászköszönettel nyugtázza az egyesület elnöke.

*** Dicső hangverseny.** Dicső Oszkár méltányolva azt a körülményt, hogy az udvari gyász miatt a katonatisztek a zeneszórázó helyeken nem jelenhetnek meg, a folyó 14-én kitűzött hangversenyt e hó 20-án tartja meg a Katholikus Kőr Szent László termében.

A közönség érdeklődése a művész társaság iránt napról-napra növekszik és igen sok jegy fogyott el elővételben, a mi egyik bizonyítéka a sikernek. Jegyek kaphatók a Hegedűs hírlapirodában és a Katholikus Kőr háznagyánál. Helyárak a következők: Zsólye 5 korona, támlásszék 1-6 sorig 4 korona a többi földszinti ülőhely 3 korona. Erköly első sor 2 korona a többi sorok 1 korona, földszinti állóhely 1 korona, emeleti 60 fillér.

*** Főlemelik a hadisegélyt.** Az illetékes körök — mint értesülünk — bahatón foglalkoznak a jelenlegi hadisegélyek felemelésének kérdésével, sőt úgy hiszik, hogy a hadisegélyek újbóli megállapítása már rövid idő alatt megtörténik. Az illetékes köröknek ezt a méltán népszerű tervét nagy apparátussal támogatja az „Esti Ujság”. Az „Esti Ujság” egy cikksorozattal tárja fel adatait arra nézve, hogy a hadisegélyezés mai mérve és rendszere milyen vonatkozásokban nem elégíti ki a tényleges szükségletet és rámutat arra, hogy a hadisegélyek megszabásánál figyelembe kell venni a megélhetési eszközök megszerzésének minden tőren három év alatt előállított óriási drágulást. Az „Esti Ujság” szerkesztője kéri a közönséget, hogy a hadisegélyezés terén szerzett eddigi tapasztalatairól számoljon be neki, javaslataival, panaszait, tanácsait írja meg, hogy ezzel az illetékes körök figyelmébe olyan szempontokra is ráterelődjék és olyan észremlésekre is felhívassék, amelyekre a hadisegélyezés első megállapításánál gondolni sem lehetett. A hadisegélyezés ügyében írt leveleket az „Esti Ujság” szerkesztőségének címére kell küldeni. Budapest, V., Kálmán utca 16. szám.

*** A Kath. Növédő Egyesület felhívása.** Erdélyben óriási a szükség az üzletek kifosztása miatt. A misszióövverek Erdélyt beutazták és személyes tapasztalatuk bizonyítja, hogy a közönséges házi eszközökben (konyhadény, evőeszközök és asztalneműek) a legnagyobb nélkülözéseket szenvedik, a beszerzésük nagyon nehéz vagy nem lehetséges. Szánjuk meg a szegényeket, nézzünk körül a házban, nem tudnánk-e találni, amivel segíthetünk rajtuk. Aki teheti, küldje be a Kath. Növédő Hivatalba (Teleky-utca 13), amely a Szociális Missziótársulat által mindent a rendelkezési helyére juttat. A Kath. Növédő Egyesület elnöksége.

*** Halálozás.** Özv. Moldoványi Ignácné sz. Kovács Terézia, életének 73 évében elhalt. Az elhunytban Kopányi András kir. pénzügyigazgatósági irodavezető anyósát gyászolja. Az elhunyt urnő hült tetemét a Sal Ferenc-utca 2. sz. háznál tegnap, december 11-én este 6 órakor beszentelték s az éjjel Debreczenbe szállították, ahol a Szent Anna utcai temetőbe helyezik örök nyugalomra.

*** Adomány a Növédő Egyesületnek.** A Katholikus Növédő Egyesület részére Olasz Ilona 5 koronát adományozott lapunk útján. Rendeltetési helyére juttatjuk.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Doktor ur.
Szerda: Az Ördög.
Csütörtök: Kün a bárány, benn a farkas. (Bemutató előadás.)
Péntek: Kün a bárány, benn a farkas.
Szombat délután: A császárné.

A doktor ur. Molnár Ferenc kitűnő vigjátéka, a csak néhány nappal ezelőtt szép sikerrel felelevenített A doktor ur a már ismert szerepsztással ma este kerül színpadra.

Az ördög A magyar színházi közönség — bárhol az országban — mindig a parádés színházi esték közé sorozta azokat amelyeken Molnár Ferenc egyik legcsodálatosabb színpadi alkotása, az Ördög szerepel a műsoron. A nagyváradi közönségek, amely szintén méltán rajongója annak a páratlan szélemességgel megírt színműnek, nem kell különösebben a figyelmébe ajánlani az Ördögöt. Elég annyit felidézni, hogy szerdán este hozzá legközelebb színpadra a társulat Molnár Ördögét.

URANIA mozgó- színház	Kedden Majom keresztetik vizjáték 3 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppanapon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgó- színház	Kedden Hamonkulus dráma 4 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppanapon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

VIGADÓ mozgó- színház	Kedden Vad alatt dráma 3 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppanapon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

Harisnya, tricó, keztyű.
Svetterek, kabátok, lélekmelegítő, gyermek kötött ruházatott, valamint az összes kötöttáru cikkek, legelőnyösebb árakban beszerezhetők, az általánosan elismert szolid és jó áruból hírneves

Hungária Harisnyáruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kérjük cégünket összenemléveszteni

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Véres verekedés a mulatóban Tegnapelőtt este az egyik éjjeli mulató helyén nagy verekedés volt. Katonák mulattak, akik mulatozás közben összevesztettek. Így történt, hogy Budai Sándor katonája kérésével Hoffmann, 70 es őrmester fejére szurt, a kés azonban szerencsésen megcsuszott a sapkában és csak könnyebb sebesült az őrmester fején, amelyet egy hét napig gyógytársaság kóroztott be. A verekedőket Zilahi felügyelő előállította a rendőrségre.

Tizedes mérleg, kisebb, de jó állapotban megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal.

Eladó egy finom sötétbarna marmota szőrméből készült muff. Szaniszló-utca 29. szám.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fe-kete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógóházában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelétke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy várad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Eladó olcsón 500.000 darab tégla Értékezhetsai a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibank részvénytársaságnál Rimanócy-utca 6.

Teherautó-soffőr, aki ily minőségben már volt alkalmazva, azonnali belépésre kerestetik. Moskovits Adolf és fia.

Polonkairentő MOXIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Megbízható ügyes asszonyok lapkihordóknak felvételnek. Jelentkezni kell a kiadóhivatalban.

Megfagyott szélől kivörösödött arc, orr, kez ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a Harmattaj crème és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13—02.

Karácsonyi cukorka csokoládé és díszek eladása megkezdődött Aszódi Mihály üzletében. Főüzlet Kossuth utca Sas palota. Fiók: Csokoládé Király Rákóczi-ut. Karácsony estére Pezszók, Borok herceg Windischgrätz tokai pincéből. Andrányi Arad, Domay Arad és Palucyai Pozsony mind nemes fajú borok. Friss déligyümölcs, dió, malagaszőlő, krach mandula gardínetek. Azonkívül gyermekeknek kész bájos karácsonyfa, ezer és ezer féle játékok cukorkával töltve. Friss szaloncukorka, összes létező likőrök, szilvórium, rum, seprő és törkölypálinkák. Finom valódi konyak. Zamatos teák és kiváló finom Aszódi 8 féle zamatu pörköltkávái készen darálva. Kugler Garbeaud bonbonok főraktára Főüzlet telefon 635. Fióküzlet telefon 610.

Szent László-tér 10 sz. alatt levő házukban udvari kávéház helyiségei 1917 május 1 jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r. t irodájában.

Dusafalva határában 300 kishold területű legelő 1917 január 1-től bérbeadó Értékezhetsai a Polgári takarékpénztárnál Kossuth utca.

NYILTTÉR.

Bankunk aradi fiókjának főnökévé történt kineveztetésem folytán városunkat elhagyni kényszerülvén, az idő rövidsége folytán ezuton mondok köszönetet és Istenhozzádot mindazon kedves ismerőseimnek, barátainak és nagyszámu jóakaróimnak, kik rövid ittlétem alatt felejtethetlenné tették nagyváradi tartózkodásomat. Kérem, tartsanak meg továbbra is szives jó emlékezetükben, a mint hogy én is mindig szeretettel fogok visszaemlékezni Nagyváradra és az itt töltött kedves napokra.

Hargitay Bertalan,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
aradi fiókjának főnöke.

Karácsonyi vásár

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányozó készlet . . . 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likőrös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tésztakészlet 6 személyre . . . 4 K
- Befőttes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávés készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayance . . . 10 K
- Fűszer készlet állványnyal . . . 10 K
- Cigaretta e üst készlet . . . 10 K
- Ebédlő készlet aranyozással 6 személyre . . . 24 K
- Evőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
- Répkerepezés, ablak üvegezés**
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg nagykereskedés
Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

